บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระการพัฒนาระบบธุรกิจชาญฉลาดสำหรับกระบวนการด้านจดหมายติดต่อระหว่างเด็กและผู้อุปการะขององค์กรคอมแพสชั่นอินเตอร์เนชั่นแนล ผู้ศึกษาได้รวบรวมแนวคิดศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

2.1 ความสำคัญของจดหมายและกระบวนการด้านจดหมาย

Compassion International (2009) ได้กล่าวไว้ว่า วัตถุประสงค์ของการเขียนจดหมายของเด็กคือเพื่อกระชับความผูกพันระหว่างผู้อุปการะกับเด็กโดยผ่านทางการเขียนจดหมายที่สม่ำเสมอ โดยกำหนดมาตรฐานไว้ว่า เด็กทุกคนที่มีผู้อุปการะจะต้องเขียนจดหมายถึงผู้อุปการะอย่างน้อย 3 ฉบับต่อปี และถ้าเด็กได้รับผู้อุปการะใหม่ ได้รับของขวัญพิเศษ หรือได้รับจดหมายจากผู้อุปการะ เด็กจะต้องเขียนจดหมายแนะนำตัว ขอบคุณ หรือตอบจดหมายผู้อุปการะภายในระยะเวลา 60 วัน โดยกำหนดมาตรฐานทางด้านความตรงต่อเวลาไว้ว่า จะต้องมีอัตราส่วนความตรงเวลาของจดหมายที่ครบกำหนดมากกว่า 95 เปอร์เซ็นต์ของจดหมายที่ครบกำหนดทั้งหมด

ขั้นตอนการเขียนจดหมายเด็ก ประกอบไปด้วยขั้นตอน การสร้างคำร้อง (Generate Child Letter Request) คือกระบวนการที่ระบบตรวจสอบดูว่ามีเด็กคนใดบ้างที่ครบกำหนดการเขียนจดหมายแล้ว การเตรียมเอกสารการเขียนจดหมายและส่งให้กับโครงการพัฒนาเด็ก (Send to Project) คือกระบวนการคัดแยกคำร้องออกตามรหัสของโครงการพัฒนาเด็กของคอมแพสชั่นจัดพิมพ์บาร์โค้ดที่ประกอบไปด้วยรหัสเด็กและรหัสผู้อุปการะ ใบปะหน้า (packing list) ซึ่งแสดงรายชื่อเด็กในโครงการพัฒนาเด็กที่ครบกำหนดการเขียนจดหมาย ซึ่งเจ้าหน้าที่ส่งให้กับโครงการพัฒนาเด็กที่ตั้งอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ต่อไป การรับจดหมายจากโครงการ (Receive from Project) คือการรับจดหมายเด็กที่ส่งกลับมาจากโครงการพัฒนาเด็กในจังหวัดต่าง ๆ โดยลงบันทึกวันที่ได้รับการแปลจดหมาย (Send to Translator) คือการจัดทำรายการส่งให้ผู้แปลแต่ละคน การรับจดหมายแปลแล้ว (Receive from Translator) คือการลงบันทึกรับจดหมายแปลแล้ว การจัดส่งจดหมายตอบ (Submit Child Letter) คือการแยกจดหมายออกตามประเทศผู้อุปการะ จากนั้นสแกนจดหมายส่งออก ระบบจะทำการจัดส่งใบปะหน้าอิเลคทรอนิกส์ไปยังระบบคอมพิวเตอร์ศูนย์กลาง หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่จะทำการจัดส่งตัวจดหมายฉบับจริงไปยังประเทศปลายทางเพื่อส่งต่อให้กับผู้อุปการะ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ต่อไป และท้ายสุดคือกระบวนการให้เครดิต (Credit Child Letter) โดยระบบจะบันทึกวันที่ที่ได้รับจดหมาย และใช้เป็นกำหนดเวลาที่เด็กจะต้องเขียนจดหมายครั้งต่อไป

2.2 ระบบธุรกิจชาญฉลาด

Steve และ Nancy (2550) ได้กล่าวถึงธุรกิจชาญฉลาด (Business Intelligence) โดยสรุปความหมายได้ว่า ธุรกิจชาญฉลาดคือการผสมผสานระหว่างผลิตภัณฑ์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศและวิธีการรวบรวมสารสนเทศที่สำคัญ ๆ ในองค์กรซึ่งผู้บริหารต้องการใช้ประกอบการตัดสินใจเป็นสารสนเทศทางธุรกิจและการวิเคราะห์ทางธุรกิจ ที่นำไปสู่การตัดสินใจและการปฏิบัติซึ่งส่งผลทำให้เกิดการพัฒนาด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ

2.3 ระบบคลังข้อมูลและตลาดข้อมูล

Erik และคณะ (2553) กล่าวว่า อีทีแอล (ETL) ย่อมาจาก การสะกัด (Extraction) การแปลง (Transformation) และการบรรจุ (Loading) ซึ่งใช้เรียกกระบวนการประมวลผลข้อมูลในการแก้ปัญหาด้วยการบรูณาการข้อมูล หรือคลังข้อมูล การสร้างคลังข้อมูลมุ่งเน้นไปที่การสนับสนุนการตัดสินใจ หรือทำให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้นโดยผ่านทางการจัดระเบียบการเข้าถึงสารสนเทศ ซึ่งตรงกันข้ามกับระบบประมวลผลรายการ เช่น ระบบ ณ จุดขาย ระบบบริหารทรัพยากรมนุษย์ หรือระบบลูกค้าสัมพันธ์ ที่ถูกออกแบบให้สามารถทำรายการและจัดเก็บข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ในขณะที่คลังข้อมูลจะได้รับการปรับแต่งให้เหมาะสมสำหรับทำการรายงานสรุปและการวิเคราะห์ การดำเนินกระบวนการอีทีเอลสำหรับคลังข้อมูลประกอบไปด้วยการสะกัดข้อมูลจากแหล่งข้อมูล หรือแฟ้มข้อมูล จากนั้นทำการแปลงข้อมูล (เทียบเคียง ชำระล้าง และรวบรวม) จากนั้นบรรจุข้อมูลลงในคลังข้อมูลเพื่อการรายงานและวิเคราะห์

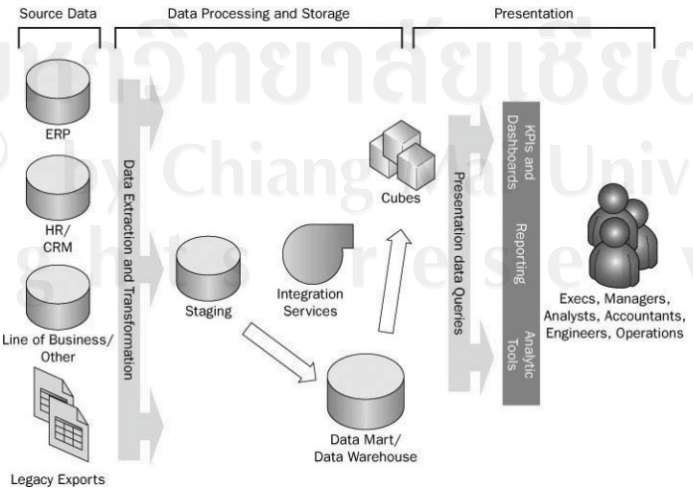

รูป 2.1 แสดงสถาปัตยกรรมการประมวลผลข้อมูลทั่วไปสำหรับระบบคลังข้อมูล

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Chuck และคณะ (2549) ได้กล่าวว่า แบบจำลองเชิงมิติ (Dimensional Model) หรือโดยทั่วไปเรียกว่าโครงสร้างรูปดาว (Star Schema) ได้รับความนิยมอย่างสูงในการนำไปใช้เป็นโครงสร้างของคลังข้อมูล เพราะว่ามีประสิทธิภาพในการสอบถามข้อมูลสูงกว่าแบบจำลองแบบอี/อาร์มาก โดยเฉพาะการสอบถามข้อมูลที่มีขนาดใหญ่มาก ๆ นอกจากนี้ยังสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย โดยทั่วไปโครงสร้างรูปดาวประกอบด้วยตารางข้อเท็จจริงขนาดใหญ่ และมีตารางข้อมูลรอบ ๆ ซึ่งใช้บอกประเภทหรือลักษณะข้อมูลซึ่งเรียกว่ามิติ

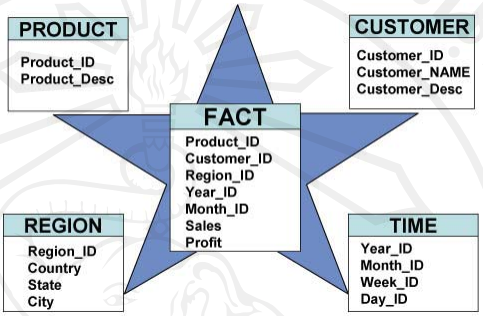

รูป 2.2 แสดงตัวอย่างของโครงสร้างแบบดาว

โดยพื้นฐานแล้วมีแบบจำลองเชิงมิติมี 3 แบบคือ โครงสร้างรูปดาว (Star Schema) โครงสร้างรูปเกล็ดหิมะ (Snowflake Schema) และโครงสร้างรูปดาวหลายดวง (Multi-Star Schema)

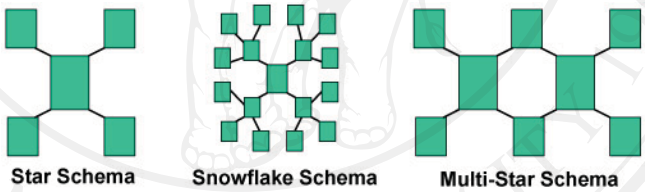

รูป 2.3 แสดงแบบจำลองเชิงมิติแบบต่าง ๆ

โครงสร้างรูปดาวมีตารางข้อเท็จจริงหนึ่งตาราง และตารางมิติหลายตาราง ซึ่งตารางมิติจะไม่มีการดีนอร์มัลไลซ์

ในโครงสร้างรูปเกล็ดหิมะตารางมิติจะได้รับการนอมัลไลซ์และแตกขยายออกไปอีก มิติจะเป็นเกล็ดหิมะได้เมื่อคอลัมน์ในตารางมิติที่มีความแตกต่างกันของข้อมูลน้อยถูกแยกออกไปเป็นตารางใหม่

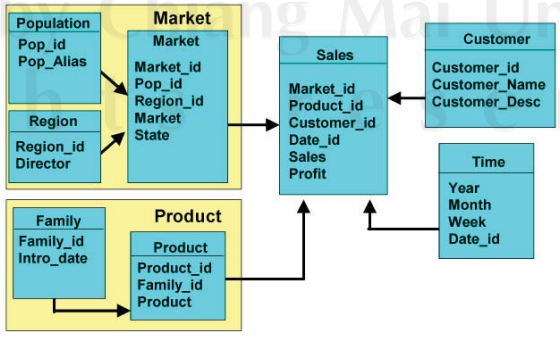

รูป 2.4 แสดงโครงสร้างรูปเกล็ดหิมะ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

โครงสร้างรูปดาวหลายดวงเป็นแบบจำลองเชิงมิติที่ประกอบด้วยตารางข้อเท็จจริงหลายตารางต่อเข้าด้วยกัน โดยผ่านตารางมิติต่าง ๆ

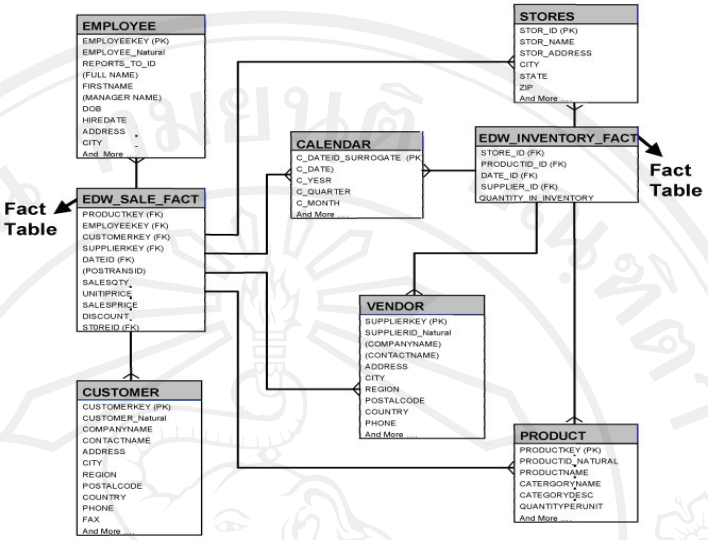

รูป 2.5 แสดงโครงสร้างรูปดาวหลายดวง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการรายงานนั้น โดยทั่วไปแล้วสามารถแบ่งลักษณะทางสถาปัตยกรรมได้เป็น 2 ลักษณะหลัก ๆ คือ สถาปัตยกรรมแบบ 2 ชั้น ที่เครื่องมือรายงานด้านธุรกิจชาญฉลาดได้รับการติดตั้งบนเครื่องคอมพิวเตอร์ลูกข่าย และเข้าถึงข้อมูลในคลังข้อมูลหรือตลาดข้อมูลได้โดยตรง และสถาปัตยกรรมแบบ 3 ชั้น เครื่องมือรายงานด้านธุรกิจชาญฉลาดจะได้รับการติดตั้งบนเซิร์ฟเวอร์ และผู้ใช้เข้าถึงข้อมูลในคลังข้อมูลหรือตลาดข้อมูลโดยผ่านทางเว็บเบราเซอร์ ไม่จำเป็นต้องติดตั้งเครื่องมือใด ๆ บนคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้

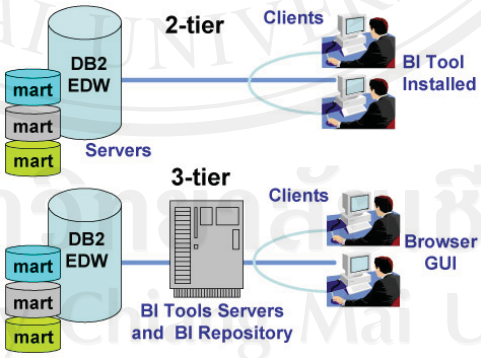

รูป 2.6 แสดงลักษณะทางสถาปัตยกรรมของระบบธุรกิจชาญฉลาด

Inmon และคณะ (2544) กล่าวว่า ตลาดข้อมูล (data mart) คือ กลุ่มของข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้เพื่อสนับสนุนกระบวนการตัดสินใจอย่างเฉพาะเจาะจงของแผนกหนึ่ง ๆ ในองค์กร อาจเป็นหน่วยย่อยของคลังข้อมูล (Data warehouse) ที่ได้รับการปรับแต่งให้เหมาะสมกับความต้องการของแผนกใดแผนกหนึ่ง โดยทั่วไปแล้วข้อมูลในตลาดข้อมูลจะถูกดีนอร์มัลไลซด์ (De-normalized) ปรับแต่ง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

และสรุปมาแล้วจากกระบวนการสร้างคลังข้อมูล ส่วนมากใช้ในแผนกการตลาด การเงิน การบัญชี วิศวกรรม และคณิตศาสตร์ประกันภัย

Brian (2551) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการออกแบบตลาดข้อมูลว่าการจะต้องเริ่มต้นด้วยการมีส่วนร่วมของผู้มีอำนาจการตัดสินใจ โดยผู้มีอำนาจตัดสินใจจะต้องเป็นผู้กำหนดว่าต้องการข้อมูลอะไรบ้าง ข้อมูลจะต้องถูกตัดแบ่ง และจัดสร้างเป็นลูกบาศก์เพื่อการวิเคราะห์ในลักษณะใด และจะต้องตอบคำถามเรื่องอะไรบ้าง หลังจากนั้นจะต้องมีการตรวจสอบว่า ข้อมูลต่าง ๆ ที่ต้องการนั้นมีอยู่ในระบบประมวลผลออนไลน์หรือไม่ ถ้าไม่มีจะสามารถหาข้อมูลเหล่านั้นจากแหล่งอื่น ๆ ได้หรือไม่ หรืออาจต้องตัดสินใจร่วมกันผู้มีอำนาจการตัดสินใจว่าจะจัดหาข้อมูลทดแทนในลักษณะอื่นได้หรือไม่ หรือว่าจะต้องสร้างระบบเก็บข้อมูลขึ้นใหม่

2.4 การวิเคราะห์ประมวลผลออนไลน์

Michael และคณะ (2553) กล่าวถึงการวิเคราะห์ประมวลผลออนไลน์หรือโอแลป (Online Analytical Process: OLAP) สรุปได้ว่า เป็นเทคโนโลยีที่สนับสนุนกิจกรรมทางธุรกิจได้ตั้งแต่การวิเคราะห์และการจัดทำรายงานด้วยตัวเองไปจนถึงโปรแกรมประยุกต์ที่พัฒนาขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ด้านการบริหารจัดการ เช่น ระบบสนับสนุนการวางแผนและการจัดทำงบประมาณ สิ่งที่ทำให้ระบบโอแลปมีความแตกต่างจากการรายงานทางธุรกิจทั่วไปคือระบบมีความสามารถในการวิเคราะห์ได้ ระบบโอแลปช่วยให้เข้าถึงข้อมูลและการคำนวณที่เกี่ยวข้องเพื่อการวิเคราะห์และการจัดทำรายงานได้ง่ายและรวดเร็ว ช่วยเพิ่มศักยภาพของคลังข้อมูลหรือฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์อื่น ๆ ให้มีความสามารถในการรวบรวมข้อมูลและการคำนวณทางธุรกิจ นอกจากนี้การที่ผู้ใช้ทางด้านธุรกิจสามารถทำรายงานและการวิเคราะห์ด้วยตัวเองช่วยลดความต้องการทรัพยากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอีกด้วย

โอแลปใช้วิธีการเชิงมิติเพื่อจัดระเบียบและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งข้อมูลจะถูกจัดให้อยู่ในรูปแบบหลายมิติเพื่อสะท้อนภาพการดำเนินการทางธุรกิจ ยกตัวอย่างเช่นผู้ใช้อาจจะพิจารณาข้อมูลการขายโดยแยกตามผลิตภัณฑ์ ตามตลาดและตามช่วงเวลา มิติสามารถกำหนดได้ตามคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของชุดข้อมูล ซึ่งแต่ละมิติประกอบด้วยสมาชิกที่มีคุณลักษณะเหมือน ๆ กัน และสามารถให้อยู่ในรูปแบบลำดับชั้นได้ ตัวอย่างเช่น รูป 2.7 ประกอบด้วยมิติด้านเวลาประกอบด้วย ปี จากนั้นแยกออกเป็นไตรมาส และแต่ละไตรมาสแยกออกเป็นเดือน มิติด้านผลิตภัณฑ์ประกอบด้วย กลุ่มผลิตภัณฑ์ และจากนั้นแยกออกไปอีกจนถึงผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ มิติด้านการตลาดประกอบด้วยภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งแยกออกไปอีกจนระดับถึงรัฐต่าง ๆ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

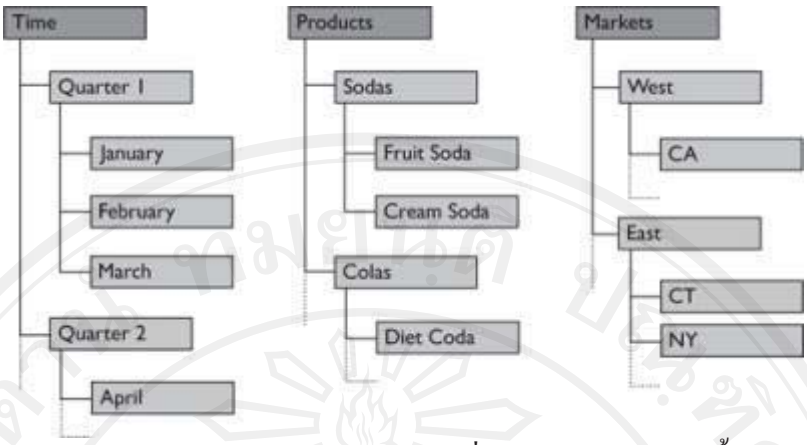

รูป 2.7 ตัวอย่างของมิติและสมาชิกที่จัดให้อยู่ในรูปลำดับชั้น

ในระบบโอแลป มีการนำข้อมูลมาสรุปรวบรวม และคำนวณไว้ล่วงหน้าเพื่อให้สามารถเรียกใช้ข้อมูลเพื่อตอบคำถามได้อย่างรวดเร็ว ตัวอย่างของวิธีการคำนวณเชิงธุรกิจในระบบโอแลปได้แก่

1) การรวบรวมข้อมูลเพื่อสรุปตามตามลำดับชั้น เช่น การสรุปยอดขายรายสัปดาห์ รายไตรมาส และรายปี

2) การคำนวณอนุกรมเวลาด้วยความชาญฉลาดด้านเวลา เช่น สัดส่วนความแตกต่างจากปีที่แล้ว ค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่

3) การคำนวณแบบเมทริกซ์ (Matrix) หรืออินทราไดเมนชั่น (Intradimension) เช่น การใช้ค่าผลรวม ค่าความแปรปรวนหรือค่าดัชนีร่วมกัน

4) การคำนวณแบบข้ามมิติ (Cross Dimension) หรือการคำนวณแบบอินเทอร์ไดเมนชั่น (Interdimensional Calculation) เช่น การคำนวณหาค่าดัชนีค่าใช้จ่ายของประเทศหนึ่งเปรียบเทียบเป็นอัตราส่วนต่อรายได้รวมของอีกประเทศหนึ่ง

5) การคำนวณเชิงขั้นตอน (Procedural Calculation) มีการกำหนดกฎเกณฑ์การคำนวณและการดำเนินการคำนวณตามลำดับที่กำหนดไว้อย่างเจาะจง เช่น การจัดสรรค่าใช้จ่ายที่ใช้ร่วมกันระหว่างผลิตภัณฑ์ ในรูปแบบเปอร์เซ็นต์ของเงินรายได้สมทบต่อผลิตภัณฑ์ ซึ่งต้องใช้ตรรกะเชิงกระบวนการในการสร้างแบบจำลองและการดำเนินการด้านกฎเกณฑ์ทางธุรกิจที่ซับซ้อน

6) การคำนวณแบบโอแลปอแวร์ (OLAP Aware) เช่น การเรียงลำดับตามตำแหน่ง (Ranking) และความสัมพันธ์แบบลำดับชั้น การคำนวณเหล่านี้รวมถึงความชาญฉลาดด้านเวลาและความชาญฉลาดด้านการเงิน เช่น โอแลปอแวร์จะทราบว่ายอดสินค้าคงคลังสิ้นสุดไตรมาสที่หนึ่งหมายถึงยอดเมื่อสิ้นสุดเดือนมีนาคม ไม่ใช่ยอดรวมของเดือนมกราคม กุมภาพันธ์ และมีนาคม

7) การคำนวณตามสูตรที่ผู้ใช้กำหนดเอง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

2.5 เทคนิคการวิเคราะห์หลายมิติ

Chuck และคณะ (2549) ได้กล่าวถึงเทคนิคการวิเคราะห์หลายมิติโดยสรุปได้ว่า เทคนิคการวิเคราะห์หลายมิติเป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมเพื่อขยายความสามารถของการสอบถามข้อมูลและการเสนอรายงาน ซึ่งข้อมูลจะได้รับการรวบรวมและคำนวณไว้ล่วงหน้าเพื่อตอบคำถามต่าง ๆ ที่ผู้ใช้ต้องการ แล้วจัดเก็บเป็นโครงสร้างที่ทำงานได้รวดเร็วและใช้งานง่าย เช่น ยอดขายของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดเป็นเท่าไร? โดยดูตามยอดขายในแต่ละวัน ดูตามพนักงานขายแต่ละคน ดูตามร้านค้าแต่ละแห่ง แต่ละส่วนย่อยของคำถามเรียกว่ามิติ ซึ่งกรณีของคำถามนี้คือ มิติด้านผลิตภัณฑ์ มิติด้านวันที่ มิติด้านพนักงานขาย และมิติด้านร้านค้า การวิเคราะห์หลายมิติทำให้ผู้ใช้สามารถพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อกันและกันอย่างซับซ้อนระหว่างมิติต่าง ๆ ได้ ผู้ใช้สามารถสำรวจข้อมูลในระดับที่มีรายละเอียดแตกต่างกันได้หลายระดับ สามารถเจาะลึกเพื่อดูรายละเอียดที่มากขึ้น หรือดูข้อมูลแบบสรุปในภาพรวม

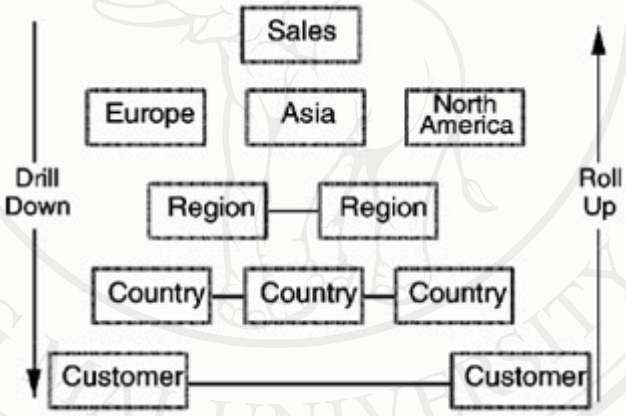

รูป 2.8 แสดงการเจาะลึกเพื่อพิจารณารายละเอียดข้อมูลจนถึงระดับที่ละเอียดที่สุด หรือการพิจารณาในระดับสรุปภาพรวม

จากรูป 2.8 ผู้ใช้สามารถเริ่มด้วยการดูยอดขายทั้งหมดขององค์กร แล้วหลังจากนั้นทำการเจาะลึกเพื่อดูยอดขายตามทวีป ภูมิภาค ประเทศ และตามลูกค้า หรือผู้ใช้สามารถเริ่มต้นด้วยการดูยอดขายตามลูกค้า จากนั้นสรุปข้อมูลย้อนกลับขึ้นไปยังระดับที่มีการสรุปข้อมูลมากขึ้น จนกระทั่งถึงการสรุปยอดขายทั้งหมดขององค์กร ผู้ใช้ยังสามารถหมุนแกนเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้มุมมองที่ต่าง ๆ กันในการวิเคราะห์ด้วยการเปลี่ยนรูปแบบการจัดเรียงมิติใหม่ เทคนิคในการวิเคราะห์หลายมิติมีดังต่อไปนี้

1) การสไลซ์และการไดซ์ (Slice and Dice)

(1) การสไลซ์ (Slice) หรือการพิจารณาผลลัพธ์เพียงบางส่วนคือการแยกเอาสมาชิกหรือกลุ่มของสมาชิกออกจากมิติหนึ่งใดมิติหนึ่ง เพื่อการประมวลผลข้อมูลโดยเปรียบเทียบผลลัพธ์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ที่ได้กับมิติอื่น ๆ สมาชิกของมิติคือค่าของข้อมูลภายในคอลัมน์ของมิตินั้น ยกตัวอย่างเช่น หากมีข้อมูลสามมิติคือ มิติด้านผลิตภัณฑ์ มิติด้านร้านค้า มิติด้านวันที่ และมีตารางข้อเท็จจริงหนึ่งตารางเรียกว่าการขาย การทำสไลซ์ข้อมูลในกรณีตัวอย่างนี้เป็นการแยกสมาชิกบางตัวออกจากมิติด้านผลิตภัณฑ์คือ โซดา นม และน้ำผลไม้ จากนั้นหาผลรวมของยอดขายจากร้านค้าแต่ละแห่งและวันที่แต่ละวัน โดยเปรียบเทียบยอดขายระหว่างโซดา นม และน้ำผลไม้ในมิติผลิตภัณฑ์ รูป 2.9 แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์โซดามียอดขายน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับนม และน้ำผลไม้

(For ALL Stores and Dates)

Product	Sales in USD
Soda	2,530
Milk	3,858
Juice	15,396
Total	21,784

รูป 2.9 การสไลซ์มิติข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์

(2) การไดซ์ (Dice) เป็นการวางสมาชิกจากมิติหนึ่งบนแกนหนึ่ง และนำเอาสมาชิกจากอีกมิติหนึ่งวางลงบนอีกแกนหนึ่ง เพื่อพิจารณาผลลัพธ์และความสัมพันธ์ต่อกันและกันระหว่างสมาชิกจากมิติที่ต่างกัน ในรูป 2.10 มี CA OR LA เป็นสมาชิกจากมิติด้านร้านค้าแสดงรายการในแนวตั้ง และมีสมาชิกหลายตัวจากมิติด้านวันที่แสดงรายการในแนวนอน ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของมิติด้านร้านค้ากับสมาชิกของมิติด้านวันที่

DATE	1/1/2005	1/2/2005	1/3/2005	Total
Metrics	Sales in USD	Sales in USD	Sales in USD	Sales in USD
STORE				
CA	40	50	90	180
OR	3,115	3,340	1,267	7,722
LA	1,583	7,418	4,881	13,882
Total	4,738	10,808	6,238	21,784

รูป 2.10 การไดซ์โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างมิติด้านร้านค้าบนแกนตั้งกับมิติด้านวันที่บนแกนนอน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

	PRODUCT	Milk	Coke	Juice	Total
	Metrics	Sales in USD	Sales in USD	Sales in USD	Sales in USD
STORE					
CA		40	60	80	**180**
OR		60	1,452	6,210	**7,722**
LA		2,430	2,346	9,106	**13,882**
Total		**2,530**	**3,858**	**15,396**	**21,784**

รูป 2.11 การไดซ์โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างมิติด้านร้านค้าบนแกนตั้ง และมิติด้านผลิตภัณฑ์บนแกนนอน

2) การทำพิวอทิ่ง (Pivoting) หรือการหมุนรอบแกนคือการสับเปลี่ยนที่กันระหว่างข้อมูลที่แสดงในแถวกับข้อมูลที่แสดงในคอลัมน์ รูป 2.11 แสดงตัวอย่างของการทำพิวอทิ่ง โดยสลับแถวที่แสดงมิติด้านร้านค้ากับคอลัมน์ของสมาชิกของมิติด้านผลิตภัณฑ์ การสลับแถวกับคอมลัมน์นี้ทำให้การพิจารณาข้อมูลเดียวกันจากหลาย ๆ มุมมองทำได้ง่าย

	PRODUCT	Milk	Coke	Juice	Total
	Metrics	Sales in USD	Sales in USD	Sales in USD	Sales in USD
STORE					
CA		40	60	80	**180**
OR		60	1,452	6,210	**7,722**
LA		2,430	2,346	9,106	**13,882**
Total		**2,530**	**3,858**	**15,396**	**21,784**

Pivot

	STORE	CA	OR	LA	Total
	Metrics	Sales in USD	Sales in USD	Sales in USD	Sales in USD
PRODUCT					
Soda		40	60	2,430	**2,530**
Milk		60	1,452	2,346	**3,858**
Juice		80	6,210	9,106	**15,396**
Total		**180**	**7,722**	**13,882**	**21,784**

รูป 2.12 แสดงการทำพิวอทิ่ง

3) การเจาะลึก (Drill down) และการเจาะขึ้น (Drill up) คือการเจาะข้อมูลจากระดับชั้นหนึ่งลึกลงไปถึงข้อมูลของระดับชั้นรองลงไป เป็นความสามารถในการเรียกดูข้อมูลโดยพิจารณาขึ้นหรือลงไปตามโครงสร้างลำดับชั้น ในรูป 2.13 แสดงให้เห็นถึงการเจาะลึกผ่านสามลำดับชั้นในมิติด้านผลิตภัณฑ์ โดยลำดับชั้นเริ่มต้นจากประเภทของกลุ่มผลิตภัณฑ์ (Group – Class) เจาะลึกลงไปยังกลุ่มผลิตภัณฑ์ (Group) จากนั้นเจาะลึกลงไปยังผลิตภัณฑ์ (Product) เมื่อเจาะลึกลงไปยังระดับประเภทของกลุ่มผลิตภัณฑ์จะได้รายละเอียดของกลุ่มผลิตภัณฑ์ และเมื่อเจาะลึกลงไปยังระดับกลุ่มผลิตภัณฑ์จะได้รายละเอียดของผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นข้อมูลในระดับรายละเอียดมากที่สุด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ของมิติด้านผลิตภัณฑ์ คือรายการผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ส่วนการเจาะขึ้นเป็นการกระทำในลักษณะเดียวกันกับการเจาะลึกแต่กระทำในทิศทางตรงกันข้ามกับการเจาะลึก

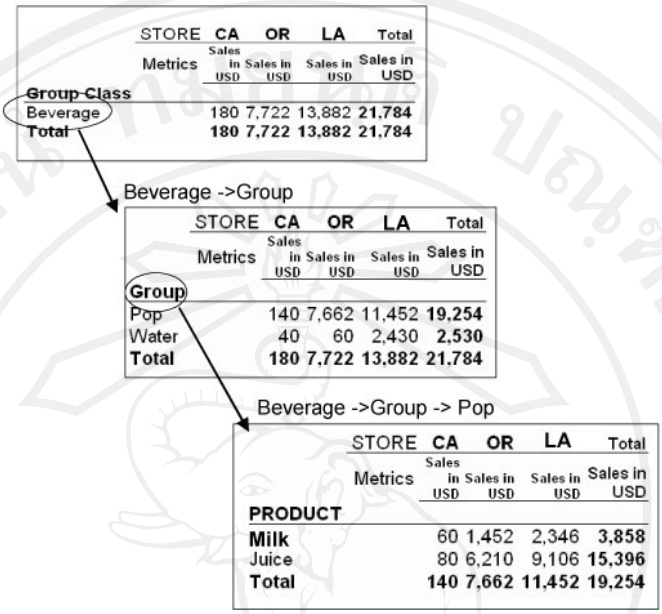

STORE	CA	OR	LA	Total
Metrics	Sales in USD	Sales in USD	Sales in USD	Sales in USD
Group-Class				
Beverage	180	7,722	13,882	**21,784**
Total	**180**	**7,722**	**13,882**	**21,784**

STORE	CA	OR	LA	Total
Metrics	Sales in USD	Sales in USD	Sales in USD	Sales in USD
Group				
Pop	140	7,662	11,452	**19,254**
Water	40	60	2,430	**2,530**
Total	**180**	**7,722**	**13,882**	**21,784**

STORE	CA	OR	LA	Total
Metrics	Sales in USD	Sales in USD	Sales in USD	Sales in USD
PRODUCT				
Milk	60	1,452	2,346	**3,858**
Juice	80	6,210	9,106	**15,396**
Total	**140**	**7,662**	**11,452**	**19,254**

รูป 2.13 แสดงการเจาะลึกลงไปในมิติด้านผลิตภัณฑ์

4) การเจาะข้าม (Drill Across) เป็นวิธีการวิเคราะห์ที่เจาะข้ามจากมิติหนึ่งไปยังมิติอื่น โดยจะต้องกำหนดเส้นทางการเจาะข้ามให้ชัดเจน จากรูป 2.14 แสดงการเจาะข้ามจากสมาชิก CA ในมิติด้านร้านค้าไปยังมิติด้านผลิตภัณฑ์ ตารางแรกบอกถึงยอดขายในแต่ละร้านค้าในสามรัฐคือ CA OR และ LA โดยดูความสัมพันธ์กับมิติด้านวันที่ ในขณะที่ตารางที่สองมีการเจาะข้ามไปยังมิติด้านผลิตภัณฑ์โดยเปรียบเทียบยอดขายผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ คือ โซดา นม และน้ำผลไม้ กับมิติด้านวันที่ และเน้นดูข้อมูลเฉพาะรัฐ CA เพียงอย่างเดียว

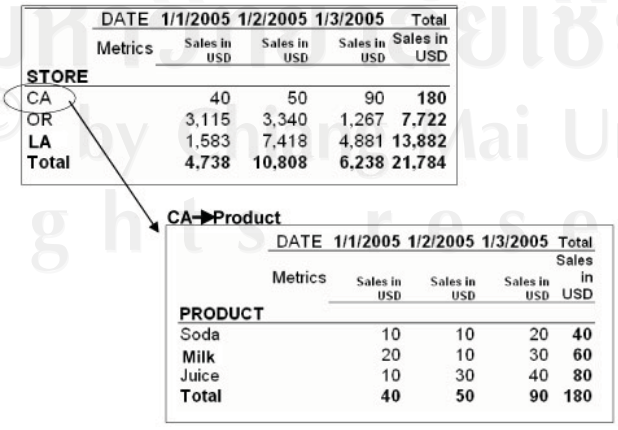

DATE	1/1/2005	1/2/2005	1/3/2005	Total
Metrics	Sales in USD	Sales in USD	Sales in USD	Sales in USD
STORE				
CA	40	50	90	**180**
OR	3,115	3,340	1,267	**7,722**
LA	1,583	7,418	4,881	**13,882**
Total	**4,738**	**10,808**	**6,238**	**21,784**

DATE	1/1/2005	1/2/2005	1/3/2005	Total
Metrics	Sales in USD	Sales in USD	Sales in USD	Sales in USD
PRODUCT				
Soda	10	10	20	**40**
Milk	20	10	30	**60**
Juice	10	30	40	**80**
Total	**40**	**50**	**90**	**180**

รูป 2.14 แสดงตัวอย่างการเจาะข้าม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

5) การโรลดาวน์ (Roll down) และการโรลอัพ (Roll up) เป็นการสรุปข้อมูลของลำดับชั้นที่สูงกว่าหรือลำดับชั้นที่ต่ำกว่าโดยทำการสรุป ณ ลำดับชั้นที่กำหนด รูปที่ 2.15 เป็นตัวอย่างของการโรลดาวน์มิติด้านผลิตภัณฑ์จากระดับที่สาม ไปยังระดับที่สองและไปยังระดับที่หนึ่ง ซึ่งลำดับชั้นของมิติด้านผลิตภัณฑ์ประกอบไปด้วยประเภทของกลุ่มผลิตภัณฑ์ ไปยังกลุ่มผลิตภัณฑ์ และไปยังผลิตภัณฑ์แต่ละตัว

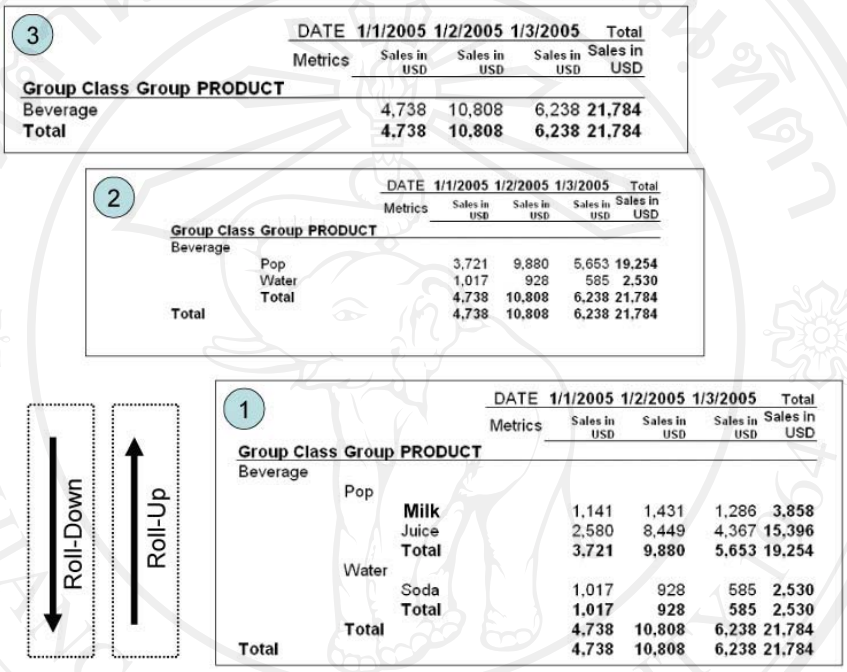

รูป 2.15 แสดงตัวอย่างของการโรลดาวน์และการโรลอัพ

2.6 รูปแบบของรายงานจากลูกบาศก์การวิเคราะห์ประมวลผลออนไลน์

Michael และคณะ (2553) กล่าวถึงรูปแบบของรายงานที่ใช้กับการวิเคราะห์ประมวลผลออนไลน์ไว้หลายชนิด ยกตัวอย่างได้ดังนี้

2.6.1 รายงานพื้นฐาน (Basic Report) เป็นรายงานชนิดที่ง่ายที่สุด มีแหล่งข้อมูลเพียงแหล่งเดียว นำเสนอข้อมูลในรูปแบบกริดข้อมูล (Data Grid) ซึ่งประกอบไปด้วยแถวและคอลัมน์ รูป 2.16 แสดงตัวอย่างรายงานพื้นฐานสำหรับกลุ่มผลิตภัณฑ์ สถานการณ์เวลา และข้อมูลการขาย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

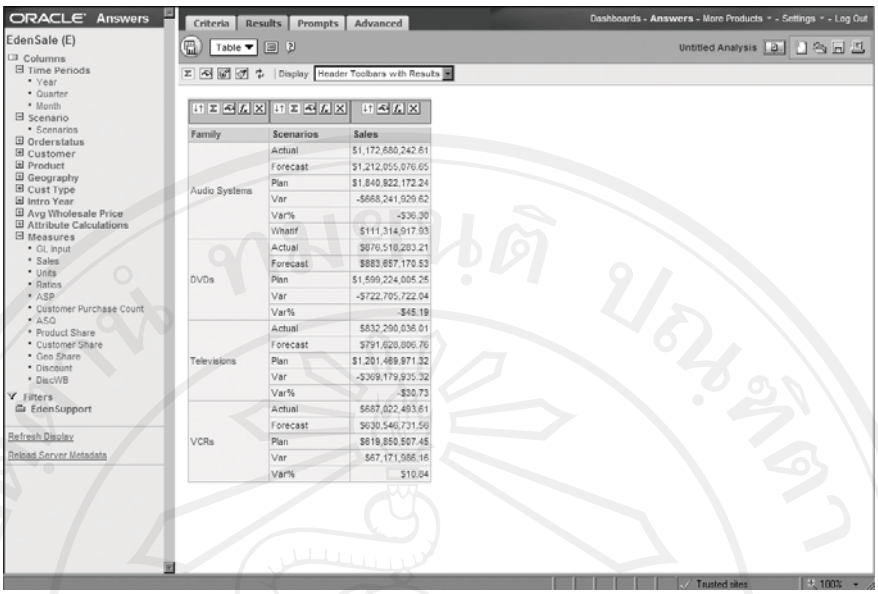

รูป 2.16 แสดงตัวอย่างรายงานแบบพื้นฐาน

2.6.2 รายงานแบบผสม (Compound Report) มีการเพิ่มองค์ประกอบของการวิเคราะห์แบบมองเห็นได้ที่กริดข้อมูลโดยเพิ่มแผนภูมิรูปแบบต่าง ๆ เพื่อแสดงผลการวิเคราะห์

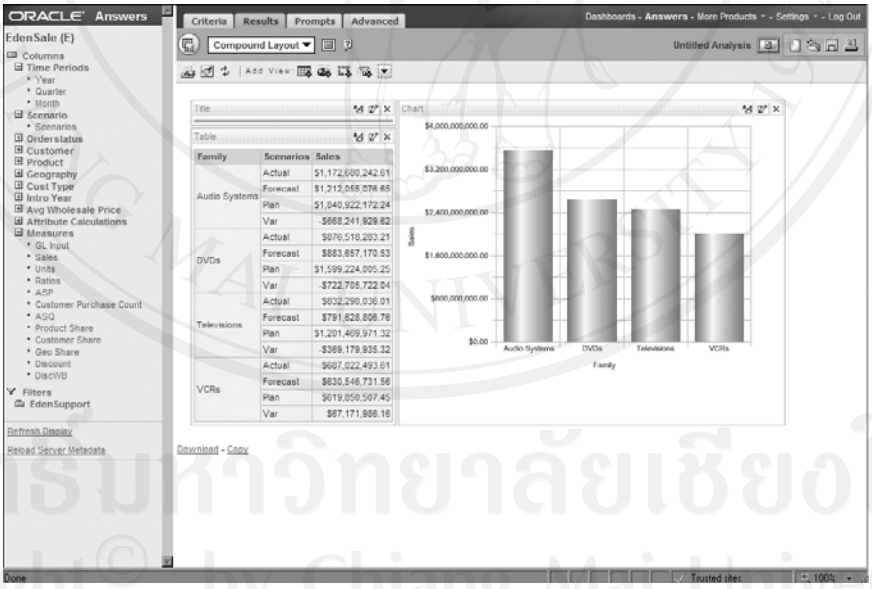

รูป 2.17 แสดงรายงานแบบผสม

2.6.3 รายงานแบบแผงหน้าปัด (Dashboard Report) เป็นการรวบรวมรายงานต่าง ๆ ไว้ด้วยกันโดยแสดงข้อมูลในระดับการสรุปผล ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงภาพที่สมบูรณ์ของกลุ่มตัวชี้วัดต่าง ๆ ในองค์กร รายงานแบบแผงหน้าปัดอาจประกอบไปด้วยรายงานพื้นฐานและรายงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

แบบผสมนำเสนอรวมกันในหน้าจอเดียว นอกจากนี้ยังสามารถเชื่อมโยงไปสู่รายละเอียดเพิ่มเติมได้ด้วย

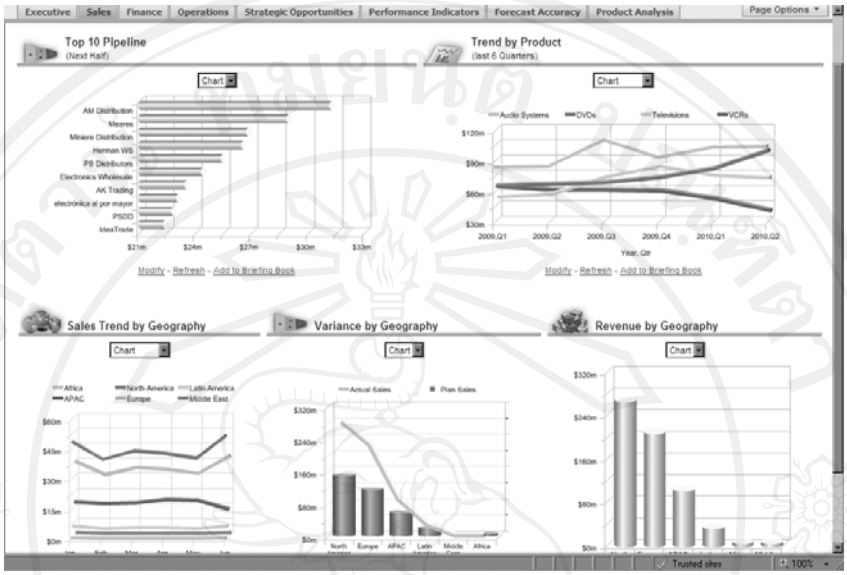

รูป 2.18 แสดงตัวอย่างรายงานแผงหน้าปัดซึ่งแสดงยอดขายในหลาย ๆ มุมมอง

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คเชนทร์ อึ่งสกุล (2552) ได้ค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง “การพัฒนาระบบคลังข้อมูลด้านแรงงานของสำนักงานสถิติจังหวัดเชียงใหม่” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและจัดทำระบบคลังข้อมูลด้านแรงงานของสำนักงานสถิติจังหวัดเชียงใหม่ ได้ผลว่าผู้บริหารและผู้ที่สนใจ สามารถเชื่อมต่อเข้าไปยังคลังข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของตนเองได้ ซึ่งการเชื่อมต่อสามารถทำได้ทันทีตามความต้องการ ประสิทธิภาพสูง ใช้งานได้ง่าย ข้อมูลถูกต้องตรงกันหมด คำถามเดียวกันได้รับคำตอบที่เหมือนกันไม่ว่าผู้ถามจะเป็นใคร ถามเวลาไหน ข้อมูลในคลังข้อมูลสามารถนำมาวิเคราะห์โดยแบ่งข้อมูลหรือรวมข้อมูลตามความต้องการได้ รายงานมีความยืดหยุ่น และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความต้องการของผู้บริหาร โดยคุณภาพของข้อมูลในคลังข้อมูลช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงานด้านต่างๆ ภายในสำนักงานสถิติได้

สมนึก วิเศษธรรมรัตน์ (2547) ได้ค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง “การวิเคราะห์ยอดขายตามเป้าประสงค์ของบริษัท อาร์ตแอนด์เทคโนโลยี จำกัด โดยใช้การแก้ปัญหาธุรกิจอย่างชาญฉลาดของไมโครซอฟต์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำระบบวิเคราะห์ยอดขายให้สามารถสนับสนุนวิเคราะห์ยอดขายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการทดสอบระบบด้วยการใช้งานจริงพบว่า ผู้จัดการฝ่ายขายได้ประโยชน์จากการเรียนรู้การใช้ระบบธุรกิจชาญฉลาดได้ในระยะเวลาอันสั้น สามารถเข้าถึงข้อมูล

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ได้ตลอดเวลาตามต้องการ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะคราวได้จากคุณสมบัติการเปลี่ยนมิติมุมมองข้อมูล การเจาะลึก และการแสดงรายละเอียดข้อมูลด้านสินค้า ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านลูกค้า และด้านเวลาได้อย่างง่ายดาย ส่งผลให้ผู้บริหารได้รับสารสนเทศด้านยอดขายไปสนับสนุนการตัดสินใจจนเกิดความรอบรู้ด้านยอดขาย ทำให้การบริหารสินค้า และช่องทางการจัดจำหน่ายมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved